

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Szerkesztőség:
Füzet 27. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.
Megjelen minden vasárnap reggel.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:
Egész évre 4 frt. Félévre 2 frt. Negyedévre 1 frt.
Hirdetések:
a kiadóhivatal mérsékelt árjegyzék szerint számít.
Egyes szám ára 8 kr.

Kiadóhivatal:
Weisz Márk könyvkereskedése, hová az előfizetési és hirdetési díjak küldendők.
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr.
Nyilttér petit sora 30 kr.

Veszedelemes közöny.

Nagy dolog történt községünkben a f. hó 19-én. Két egész szál vármegyei bizottsági tagot választottunk. Ezzel a két szál megválasztott vármegyei bizottsági taggal, hála Hock János és Sima Ferencz atyai gondoskodásuknak, 12 vármegyei bizottsági tag képviseli 21,000 csongrádi polgár érdekeit a vármegyén. Tehát, Csany, Siróhegy, Kutyanyak és egyéb népes s intelligens község színvonálára degredálódunk hazánk ezredéves fennállásának nagyobb dicsőségére. Még az ezredév alkonyán 24 egyén képviselte Csongrádmegye törvényhatósági bizottságában Csongrád városát, ma a 2-ik ezredév hajnalán két bus magyar levante: Hock János és Sima Ferencz parlamenti küzdelme folytán csak 12 szál választott vármegyei bizottsági tag fog erőlködni Csongrád város adófizető polgárainak érdekében.

Nos, hát hogy tetszik ez az állapot önöknek: a kik 5 évvel ezelőtt Hock Jánost valósággal istenítették? A kik Hock János fenséges szónoklatáért cserbe hagyták Szivák Imre zászlóját. Valószínű, hogy önök azt gondolhatták akkor, hogy amilyen

szaporán és tüzzel szónokol t. képviselőjük, épp oly erélylyel és jó akarattal fogja képviselni a csongrádi adófizető polgárság érdekeit is ott, a hol arra szükség lesz.

Most már csak beismerhetik óriási tévedésüket. Azt hisszük, hogy magok is belátják azt, hogy, az a t. ur agyon szónokolta a község érdekeit, szájával leplezte óriási tevékenységét és községünk ügyei iránti érdeklődését.

Azt mondja egy igen jó magyar közmondás: „Könnyű a szó, mert fekke is ki lehet mondani.“ Hock János is azt tartotta: sokat beszélni és semmit sem tenni. De, hát elhiszik-e, hogy ez nagyon veszedelemes eljárás és szomorú következményei lehetnek, mint lettek is, a Hock-féle demagogoskodásának.

A nép elvesztette bizalmát. Nem bizik senkiben és semmiben. Hiába áll ma már valaki a legszentebb igazság élére, nincs, a ki támogassa. Ha a legönzetlenebb, legtisztább szándékai vannak is, támaszra nem talál, hitelt nem adnak, bizalmat nem kölcsönöznek egy órára sem.

No de nem is csoda: mert hiszen 5 évvel ezelőtt annyi jót, oly nagy dolgokat és kedvezményeket táltaltak

a nép jóhiszeműsége elé, annyi sok jóban és dicsőben részesítették, szóval, hogy ha annak egy század részét tetel is beváltották volna, hát a csongrádi nép ez idő szerint a boldogság, meglegedés örömeinek árában uszhatna.

Öt évvel ezelőtt, a t. ellenzék 100%-ra dolgozott. Ki előlegezte a nép akaratát és kihasználta bizalmát annyira, hogy nagyon sok idő és nagy események, láng lelkű férfiak kellenek hozzá, hogy a nép bizalmát és szeretetét újból kiérdemeljék.

Elhiszük, sőt megvagyunk róla győződve, hogy vannak olyanok, a kiknek tetszik ez az állapot; a kik éppen azon örülnek, hogy a nép távol tartja magát a közügyektől, nem avatkozik semmibe, még akkor sem, ha saját érdekéről, saját bőréről van szó. „Bánom is én, akár ki lesz, akár mi lesz, úgy sem lesz jobban, akár mit csinálunk.“ Ez a jelszó a népnél és azt annyira igaznak tartja, annyira komolyan veszi, hogy az ellenkezőről meggyőzni teljes lehetetlen.

Hiszen ez a veszedelemes közöny, tapasztalható minden mozgalomnál. Láttuk és tapasztaltuk, az országgyűlési képviselőválasztási mozgalmaknál, de a választási aktusnál is. Alig

TÁRGZA.

Pedagógiai esetek.*

— Irta: SÁGHY MIHÁLY. —

I.

— Jaj, szaladjunk gyerekek, gyűn a bolondos Pali!

Erre a kiáltásra a gyereksereg aprajánagya törí magát befelé az iskolába. A tanteremben még a légydongást is meg lehetett hallani, olyan csendesség lett. Minden szem az ajtón függött.

Dübögve-dobogva, félelmetes robajjal tárult ki az ajtó és megjelent a küszöbön: Bolondos Pali.

Szemein vérkarikák futnak keresztül s villámokat lövel tekintete. Karján feszülnek az erek s nyakát mereven szegi hátra. Oszálytársainál egy fejjel nagyobb s a mint így kezében a kilincset tartva, kitarja az ajtót, szinte bömbölve kiáltja:

— Ki volt az?

Szél se mozdul, szél se lebben... Sír csönd fogadja a szavakat. A gyereksereg így szembe nézve azzal az arczából kikelt fiuval, olyan félsé, olyan gyáva.

* „Népszavak Lapja“ ez évi 1-ső számából.

A fiu megfenyegeti öklével őket s fogai közül morogja:

— Megálljatok!

... Aztán elrohant.

Mikor a tanterembe léptem, a gyereksereget egyes csoportokba verődve találtam. Tanakodtak. Mindjárt sejtettem, hogy valaminek történnie kellett. Imádkozás után fölállt az első padban egy halványképzű, szőke fiu s elmondta az esetet.

— Tanító ur kérem, nyolcz óra előtt valaki Gönczöl Pált megint csufolta; most azzal fenyeget, hogy mindnyájunkat megver...

Gönczöl Pali szájalomra méltó fiu volt. Apját nem ismerte, a mint hogy nem is ismerhette, mert mint ő mondta: neki nem volt apja. Olyan senki fia volt a szegény. Neveltetése, kosztja, ruházata anyja gondjait képezte, a ki a járási orvosnál szakácskodott. Hogy teljes mostohaságát éreztesse vele a rideg sors, még gyengeelműséggel is sujtotta a fiut. Sokszor, midőn legesendesebben ült a padban, elkezdett torzképeket csinálni, nevetni, majd egy pontra szögezte tekintetét mereven, sokáig. Ilyenkor a Sata gyerek meglökte a szomszédját, mondván: Nézd bolondos Pali!

Ha valami csiny történt az iskolában, azt tüstént reá fogták. Azonban közlelről csu-

folni egyik se merte, mert izmos alakja imponált nekik. Félték tőle. Hanem messziről annál inkább gnyolták. Különösen ezért haragudott, ha azt mondták:

— Bolondos Pali, nincs apád!

Ekkor, mint a sebzett oroszán csapott közéjük s jaj volt annak, a ki nem birt elfutni. A Palkó kezényomat hetekig érezte a testén. Minden ilyen összetűzés után nekem gyült meg velők a bajom, hogy az igazságszolgáltatás milyen nemét alkalmazzam. A mostani alkalommal elhatároztam magam, hogy ezeknek a folyton ismétlődő állapotoknak végét szakítom...

Gönczöl Pali délután feljött az anyjával. Pittogott, pattogott az asszony, hogy így, hogy úgy!

— Hát igen, feljöttem, hogy megtanítsam ezt a sok rossz kölyköt, ha a tanítója nem tudja megtanítani. Melyik csufolt fiam, mutasd meg; hadd szedem le a fülit.

Pali erre vágott olyan bárgyu arczot, melynél bárgyubbát már nem lehetett. Hallgatott. Félt az anyjától.

Kihallgattam Gönczöl Marit (a minthogy az ő nevét viselte a fia) rendre s mikor fülzaggatást emlegetett, akkor vágtam a szavába:

500 választó polgár közül, legalább 150 semleges maradt, a kité sem az egyik, sem a másik párt, sem erőszakkal, sem szép szóval be nem hozhatott. Ezeknek azután egyre megy, akár Zichy Nándor gr. és gárdája, akár Kossuth Ferencz, vagy bár ki más szóllítja akcióba, közönyös marad, kételkedik, nem hisz.

De nem csak a képviselőválasztásnál, hanem a községi választásnál is ugyan ezt a feltűnő közönyt kellett tapasztalnunk. Hiszen a községi képviselő választások alkalmával, 4000 választó közül, alig szavazott le 400; sőt volt olyan kerület, a hol 15 községi választó választott. Így volt ez a községi választásnál is, alig pár száz polgár gyakorolta a jogát.

Éppen ilyen feltűnő volt, a f. hó 14-én lefolyt vármegyei bizottsági tag választás is. Az egyik párt teljesen távol tartotta magát, a másik pártnak meg, fele sem szavazott le.

No, hát nekünk ez a véghetetlen közöny nem tetszik; sőt annyira nem tetszik, hogy féltünk is tőle. Ezt a közönyt mi veszedelmesnek tartjuk, nem csak magunkra, hanem a közügyekre is. Vajjon ki áll jól érte, hogy nem fognak-e bekövetkezni oly események, ahol a népre és a nép bizalmára szükség lesz? Vajjon nem lesz-e abból nagy baj, ha a népet e szomorú tespedésből nem lehet majd felrázni? Mi azt mondjuk, hogy igen. Mi, a népnek ezt a véghetetlen elhidegülését, közönyösségét, veszedelmesebbnek tartjuk, a lázadásnál. Egy lázadást könnyebb lecsillapítani, mint a közönyös tespedésből felrázni. A lázadás küzdés a vélt, vagy a valódi jogokért; vagy harc az igazságért, az elnyomatásért és a szabadságért. De a közöny, a tespedés bűnös eljátszása az igazságnak és közönyös feladása a jogoknak; valóságos öngyilkosság. Már pedig megdicsőült

— No, no, jó asszony; bizza csak rám a gyerekek dolgát, majd eligazítom valahogy; maga meg menjen haza — főzni, hallom, hogy ügyes szakácsné, a Palkó majd éhes lesz, ha haza kerül. Ugy-e Pali fiam? És megismogattam a gyereket.

Az asszonyt mintha kicserélték volna, egészen megváltozott. Lépre csaltam hiúságával.

— Biz én, tanító ur, megfőzöm az ételt, hogy a doktor ur megnyalja utána a száját; a Pali is megtömi délbén a bendőt, a mikor is mindig tanító urat emlegeti, hogy milyen jó ember, adott már neki tintát, tollat, papírost. Hát, mondja, tanító ur, szívelehetí az én fiamat? — És anyai szeretettel nézett a gyerekekre.

— Hogyne, mi jó barátok vagyunk a Palival, — ugy-e Pali?

A gyerek, gyengeelműek szokásaként, bambán nevetett. Nevetése ráragadt az anyjára is.

— Mégis csufolják a többiek?

— Gyerekszokás, majd leszoktatom én.

— Ugy, ugy, tanító ur, az Isten áldja meg, viselje gondját a fiamnak, az egyetlennek...

Mikor elment, már sirt is Gönczöl Mari; távozáskor hogy kezét nem csókolt, nem rajta mult.

hazánkfia, Kossuth Lajos mondotta, hogy „egy elnyomott nemzet feltámadhat, de egy öngyilkos nemzet sohasem támadhat fel“.

Ennek a közönynek végét kell vetni, fel kell rázni a népet tespedéséből. Oda kell hatni, hogy érdeklődjék a közügyek iránt és vegye ki részét a küzdelmekből.

De, hogy ezt elérhessük, a nép bizalmát kell megnyernünk. Ezt pedig csak az által nyerhetjük meg, ha 1-ször. Kölcsönös bizalommal viseltünk egymás iránt. Nem kételkedünk politikai ellenfeleink jó hiszeműségében; tiszteljük egymás meggyőződését. 2-ször. Ha eltekintünk a politikától és községünk ügyeit egyesült erővel iparkodunk előbbre vinni.

Ha ez megtörténik, ha látni fogja a nép, hogy becsületes, önzetlen szándékkal akarjuk érdekét képviselni és jólétét biztosítani, bizalma vissza fog térni, közönyös tespedéséből fel fog ébredni és teljes erejével fogja támogatni mind azokat, a kik a nép jólétéért kezét fogva küzdenek.

Ez a mi nézetünk, a kik nézetünket osztják, csatlakozzanak; mert ezt parancsolja nem csak a város, hanem a haza érdeke is.

UJDONSÁGOK.

— Megyei képviselő választás volt a f. hó 19-én, amikor is, Söhlly Gyula főjegyző és Piroksa István bíró urakat, mint a szabadelvű párt jelöltjeit egyhangulag választották meg. Az ellenzék mindkét árnyalata a szavazástól távol maradt.

— Feloldott fegyelmi ítélet. A vármegyei fegyelmi választmány hivatalvesztésre ítélte K o s z t k a Jenő irnokot, nem csupán hivatali hanyagságaért, de azért is, mert többszöri felhívás dacára sem jelent meg a fegyelmi ügyében kitűzött vizsgálati határidőre, ami pedig már magában véve nagy fokú engedetlenség és így kétségtelenül

Kiadtam a parancsot a gyerekeknek.

— Fiuk, a ki még egyszer Gönczöl Palit csufolni meri, az nem jön ki velünk többet csütörtökön a „baltás erdőbe“ játszani s ha ismételtlen csufolódik, be is csukom ebédre.

Az együttes, szabad játéktól való megfosztás és ismétlődés esetén alkalmazott becsukás megtermék a maguk gyümölcsseit. Csak elvéve fordul elő, hogy egyik-másik kicsufolta Palit; később pedig eszükbe sem jutott a csufolódás. Az osztály huncutja, a sánta Sata gyerek, számára ütött, mikor lassan kiszalajtott, hogy: Bolondos Pali.

A gyerek anyja is eljött hálálkodni hozzám. Ha én akkor ezt az asszonyt kiutasítom az osztályból, ellenséget szerzek magamnak, mert a falut is tele kiabálta volna durvaságommal. A gyerekek még tovább is hajtogatták volna, hogy: Bolondos Pali. Míg így kiküszöböltem az osztályból a csufolódást és sütkérezhetek egy szegény, hálálkodó asszony szeretetében.

Az egészsnek az ára pedig: egy kis türelem.

(Vége köv.)

fegyelmi vétség is. A belügyminiszter azonban nem így fogta fel az ügyet, — hanem feloldván a fegyelmi ítéletet az okon — hogy senkit kihallgatatlanul elítélni nem lehet; — a fegyelmi választmányt Kosztka Jenő ügyének újabb megvizsgálására utasította.

— Kinevezés. A nagyméltóságú m. kir. igazságügyi miniszter ur a helybeli kir. jbirósághoz telekkönyvvezetővé Lajos György apatini kir. jbirósági segédtelekkönyvvezetőt, irnokokká pedig Pomucz György szegedi kir. törvényszéki és Stallmayer György zombolyai kir. járásbirósági díjnokokat nevezte ki.

— Igazolt mandátum. A szomszéd Félegyháza város képviselőjének, Holló Lajos dr.-nak mandátumát a bíráló bizottság igazolta. A mandátumot, Bakonyi Elek ügyvéd, volt képviselőjelölt érdekéből támadta meg a félegyházi néppárt.

— Megalakult egylet. A csongrádmegei orvos-gyógyszerész egylet a mult szombaton este, Szentesen, a kaszinóban tartott értekezleten újraalakult és tisztviselőségét is megválasztotta. Az egylet elnöke lett Pollák Sándor dr. vármegyei főorvos, pénztárosa Gömbös László gyógyszerész, titkár pedig Mátéffy Pál dr. Az alapszabályokat is újra átdolgozták és ezek szerint az egylet tagjai, — igen helyesen, — csak a ténylegesen működő okleveles orvosok és gyógyszerészek lehetnek, miáltal az egylet gremialis jellegét nyer és inkább megfelelő hivatásának.

— Fél év vége az egyetemen. A budapesti tudományegyetemen az idei fél év a f. hó 22-én ért véget. Most február elsejéig a professorok aláírják az indexeket. Ez idő alatt folynak a colloquiumok, alapvizsgák és szigorlatok.

— Ujnczozási határnapok. Vármegyénk négy sorozó-járárásában a f. évi ujnczozás márczius és április hónapokban lesz, a következő sorrendben: Dorosmán a f. é. márczius 12, 13, 14, 15. és 16-án. Csongrádon márczius 18, 19, 20. és 22; Mindszenten április 22. és 23-án; Szentesen pedig április 26, 27, 28 és 29-én. A két előbb nevezett járásban a 46-ik, Mindszenten és Szentesen pedig a 101. gyalogezred soroz.

— Uj iparág. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter, mult évi 58.363. számú körrendeletével, az erős villamos árammal dolgozó (elektromos világítási, munka-átviteli, elektokémiai stb.) berendezések és vezetékek, valamint az elektromos mérőeszközök létesítésével, illetve felszerelésével, továbbá a gyenge áramu vezetékeknek az erős áramu vezetékekhez való kapcsolásával foglalkozó iparágat az ipartörvényben előirt képesítés igazolásához kötötte. Ezen rendelet a gyenge áramu villamos vezetékek és berendezések (távirda, távbeszélő, házi csengertyúk stb.) létesítésével foglalkozó iparagra nem vonatkozik, miután a gyenge villamos áramok nagyobb károkat és veszélyeket nem okozhatnak, s így ezen iparágak képesítéshez kötése a közérdek szempontjából szükségesnek nem mutatkozik.

— Aggasztó időjárás. A téli időjárás már vagy 2 évtized óta nem volt olyan szeszélyes, mint az idén. November végén és deczember elején annyira befogott a hideg, hogy azt gondoltuk, valami szokatlan kemény telünk lesz. Azonban deczember közepe óta egész megváltozott; mert eltekintve a m. hét elejétől, midőn 3 nap egymásután fagyott, azóta folyton tavaszi időjárás van. Az eső szakad és a sár nagy. A légsúlymérő midőn e sorokat írjuk, aggasztóan száll lefelé, folyton kisebbedik a légnyomás. 24 óra alatt 14 m/m-rel esett. Most 240 m/m. légnyomást mutat, Miből bizton

tartós esőzést és szelet következtethetünk. Ez a lágy időjárás nem csak azért veszedelmes, mert a vetések és a letakart szőlővesszők megfűlnek, hanem azért is: mert nyárára nem leszünk képesek jeget raktározni. Abban az esetben, ha valami járványos betegség lépne fel a nyár folyamán, (mitől az Isten őrizzen) kénytelen lenne az előljárási jégkészítő gépet beszerezni. Ami nem csak költséges, de azonfelül a szükségletet sem fedezné tökéletesen. De ugya mérszárosokra, mint a huszfogyasztó közönségre is nagy baj; mert a szabályrendelet értelmében a húst csak jég közt szabad tartani és elarusítani. Már pedig, ha a jövő hónap 4-5-ig nem lesz keményebb hideg, úgy nincs rá kilátás, hogy a jövő tél beállításáig jégre tehesünk szert. Éppen azért: azt gondoljuk, hogy a t. előljárási helyesen tenné, ha már most foglalkozna a jég beszerzés módjáról, vagy esetleg a jégkészítő gép beszerzésének kérdésével.

— **Birkosábol halál.** Pozsár András és Kacziba Rókus helybeli polgárok a f. hó 16-án délután Kaszaniczky Dénes vendéglőjében borozgattak. Borközi állapotban Pozsár András azt állította, hogy ő olyan jó birkózó, hogy mindenkit földhöz vág. Kacziba Rókus meg ezt nem volt hajlandó elhinni, sőt midőn egy kissé felöntöttek a garatra, Pozsárt kihívta birkózni. Pozsár András, kit valóban híres birkózónak ismernek, úgy találta földhöz vágni ellenfelét, hogy az még az nap rosszul lett és másnap reggel meghalt. Az orvosi borzolási jegyzőkönyvben megállapított, hogy Kacziba Rókusnak a bele, szó-szoros értelmében kirepedt. A bel kirepedését elősegítette a sok ital is, mely a belek falaira a nélkül is nagy nyomást gyakorolt. Pozsár Andrást kihallgatás után szabaddá helyezték.

— **A gőzgépezők s kazánfűtők vizsgálata,** a Mikes Gyula kir. főmérnök s államépítészeti hivatal-főnök elnöklete alatt Szegeden szervezett bizottság által. 1897. évi január hó 30-án délután 3 órakor kezdve, a magyar államvasut szegedi szivattyu-telepén fog megtartatni; miről az érdekeltek azon figyelemzetéssel értesítettek, hogy a vizsga letételére vonatkozó kérelem belyegzett s felszerelt kérvényeiket a fent megnevezett bizottsági elnöknel (Szeged, posta palota) kell megelőzőleg s legkésőbb a kitűzött nap délelőtt 11 ik órájáig benyújtaniok vagy beküldeniök.

— **Tolvaj mezőőr.** Kalmár János félegyházi illetőségű bokrosi mezőőrt, a közbirtokosság kárára elkövetett szénalopással vádolják és e miatt vizsgálat alá helyezték. Az illetőről kitudták, hogy már félegyházi lakos korában, több ízben volt lopásért büntetve.

— **Gazemberek albuma.** A fővárosi államrendőrség feje, Rudnay Béla budapesti rendőrfőkapitány köriratban arról értesíti a rendőrfőkapitányságokat, hogy egy általa összeállított igen érdekes album fényképmásolatát, az előállítás költségen, potom 13 frtéért hajlandó egy példányban rendőrségünknek is átengedni. A gazemberek ez érdekes arcképgyűjteménye 730 rovott életü egyén arcképmásolatát tartalmazza, a társadalom e kilököttjeit szakmák szerint csoportosítva és így kétségtelen, hogy körözések, nyomozások alkalmával rendőrségünk is jó hasznát látná ez albumnak, ha megszerzi.

* **Köhögés, rekedtség és elnyájkosodás** ellen legjobb hatású szer a Réthy-féle pemefü-cukorka, mely ezen bajokat gyorsan megszünteti. Kapható minden gyógyszer-tárban. Egy doboz ára 30 kr. 5 dobozzal 1 frt 50 kréért bérmentve küld Réthy Béla, gyógyszerész Békés-Csabán. 10-8 óket a csufolódásról.

Irodalom.

Bethlen Gábor kora. Az Athenaeum r. farsaság kiadásában megjelenő „A magyar nemzet története” című tíz kötetes nagy munkának (millenniumi kiadás) hatodik kötetéből most jelentek meg a 90, 91, 92. füzetek, melyekben Angyal Dávid tovább folytatja a „Magyarország történetét II. Mátyástól III. Ferdinándig” és ennek a korszaknak legmozgalmasabb időszakát tárgyalja, melyet az akkori események kiváló vezérferfiáról „Bethlen Gábor korának” szoktak nevezni. Az ellenreformáció győz az egész vonalon és vele a bécsi udvar befolyása a magyar ügyekre. A katolikus ősi vallás védői és annak visszaállítására régi egységének megalapítására törekvő párt felül kerekedik és miután az iskolázás, a hitterjesztés, a lelkipásztorkodás terén mindenütt felveszi a harcot a protestantizmussal, az ellenreformáció nem remélt eredményeket mutat fel és már a protestantizmust végveszedelemmel fenyegeti. Ha ezt a vallási harcot csak a magyar vita volna meg a magyarral, ennek a küzdelemnek nem lett volna más jelentősége, mint hogy az egyik nézet, az egyik felfogás győz a másik felett. Egyszerű belügy, pártpolitika lett volna. Ámde mindkét fél részéről külpolitikai okok vegyültek a küzdelembe és ezt a szerencsétlen országot a polgárháboru tüzebe hajszolták. Az uralkodó ház a katolikus párttal szövetségelt, a protestantizmus pedig a Habsburg-dinasztia ellenségeire, a németországi protestáns fejedelmekre és dissidens elemekre valamint a törökre támaszkodhatott. Ezt a valláspolitikai pártoskodás szomorú korszakát mely igazságérzettel, a való tények szorgos felderítésével és minden oldalról való megvilágításával, szigorú tárgyilagossággal írja le Angyal Dávid és munkáját épen ez teszi igen becsessé, mert erről a korszakról eddig jőformán csak telekezeti elfogultságtól sugalmázott monografiákat bírnak, holott ez a korszak egyike a legtanulságosabbaknak a magyar nemzet történetében. Angyal Dávid, a katolikus párt vezérferfiának Pázmány Péter bíbornoknak szerepével kezd a monografiát; majd a vallási sérelmekről nevezetesen 1618- és 1619-iki országgyűlések eseményeit nagy részletességgel ismerteti és folytatólag áttér Bethlen Gábor első támadására, különösen ennek indító okait gyökerestül kifejti. A füzetekben majdnem minden egyes lapon egy-egy igen érdekes szöveggel illusztrálja a korszak eseményeit; a képek többnyire egykorúak. Ezenkívül számos rendkívül finom kivitteli műmelléklet van a füzetekhez csatolva. Így „Bethlen Gábor királyi zászlaja 1620-ból”, egykorn metszet után; II. Ferdinánd fogadja a népek hódolatát”. „Magyar lovas vitéz 1616-ból”, egykoru színes kép Ernst Lajos gyűjteményéből; „Pázmány Péter és kora” Lotz Károlynak az Akadémiában levő nagy-szabásu falfestménye után készült remek fénynyomat stb. Egyes füzet ára 30 kr. Kapható minden hazai könyvkereskedésben.

Új zenemű. A Valentin Károly fia zeneműkiadó kiadásában Dankó Pistának egy felette sikerült dala, egy újabb „kakuk dala” csinos kiadásban jelent meg. E dalnak szövegét Dóczy József írta, és néhai Valentin Ottóné emlékének ajánlotta. Ára 60 kr. Ezen dalt a jó magyar zenét kedvelő közönségnek a legmelegebben ajánljuk, mert e dal valóban megérdemli, hogy országszerte elterjedjen. E dal 60 kr. utóványozása után bérmentve küldetük. A néta szövegét lapunk mai „csaruk” rovatában közöljük.

A legjobb tárczairók. Igen érdekes irodalmi eszmét valósít meg most a Magyar Hirlap. Ez a lap, melynek mindig eredeti ötletei vannak, most azt eszelte ki, hogy a legjobb magyar tárczairók ama tárczait mutassa be az olvasóknak, melyeket maguk az illető kiváló írók tartanak a legjobbnak. Tizenkét ily tárcza közlését kezdte meg e hónap 17-én, vasárnap a Magyar Hirlap. Elsőnek jön a koszos költő Jókai Mór, azután Mikszáth Kálmán, Herczegh Ferencz, Bródy Sándor, Dóczy Lajos, Bárony István, Rákosi Viktor, Benedek Elek, Murai Károly stb. Irodalmi és újságírói körökben nagy az érdek-

lődés és a közönség nem kevésbé osztja a kíváncsiságot, melyek hát a legjobb tárczák. Ez irodalmi munkákat a Magyar Hirlap (Honvéd-utca 4.) minden új előfizetője összegyűjtve és teljesen díjmentesen fogja megkapni.

A képes újságok. A legnagyobb elterjedésnek ma már az egész világon a képes újságok örvendhetnek. Amerikában ma már nem is újság, a melyben képekkel nem teszik szemléltetővé az érdekesebb eseményeket. Magyarországon legújabbban a „Szabad Szó” gyakorolja kiváló élénkséggel a képekkel való hatást. Ez a különben is igen élénk fővárosi újság legújabbban még magasabb színvonalra emelkedett. Érdemes mutatószámot kérni a kiadóhivataltól. (Bpest, Teréz-körút 23.) Egy hétig ingyen is gyönyörködhetik benne mindenki.

48. Január 1-én 48-ik évfolyamába lépett a Pesti Napló, mely Magyarországnak legrégebb napilapja. Híven a hosszú évek tradícióhoz a Pesti Napló azokért a nagy eszményekért és eszmékért küzd, melynek úgyszólván ő a letéteményese. Azokban a hasábjokban, melyekben egykoron Kemény Zsigmond, Deák Ferencz, Andrássy Gyula gróf s hazánk annyi sok jelese szólal meg, most is csak az igazi szabadelvűségért, a Magyarország szent eszméjéért való lelkesedést talál az olvasó.

Ügyvédek figyelmébe. A kik a „Pesti Napló”-t, ezt a legrégebb és legelőkelőbb magyar napilapot olvassák, annak hasábjain néhány hét óta egy jogi szempontból igen fontos, gyakorlati újítással találkozhatnak. Ez a „Kuriai Értesítő” című új rovat, mely a „Pesti Napló”-nak rendszerint szombati és erre következő számaiban jelenik meg és tartalmazza az ország legfőbb ítélőszéke; a magyar királyi „Kuria” polgári és büntető tanácsaiban „hétről-hétre” előadásra bejelentett ügyeknek pontos jegyzékét. A jegyzék tanácsok szerint beosztva, feltünteti az „előadó nevét”, az „ügy számát” és a „peres felek neveit”, úgy, hogy az üléseket megelőzőleg kiki értesülést nyer elintézésre váró ügyeinek előadásra való bejelentéséről. De a lap előzékenységet ez még ki nem meríti, mert az elintézésre kitűzött hét elteltével a „Pesti Napló” új rovatában közöltetik „a bejelentett ügyek elintézésének módja is”. Elanyira, hogy ez az új rovat az előző heti elintézés és a következő heti bejelentések „rendszeres és megbízható nyilvántartását” nyújtja, megbecsülhetetlen szolgáltatást tévén ezzel a vidéki ügyvédi karnak. Mert tudvalevő, hogy eddigelé a vidéki ügyvéd minderről csak úgy értesülhet, ha a budapesti kollegájához e részben megkeresést intézett. Ami nem csak fáradsággal és költséggel járt, hanem a gyakori elnézések és tévedések következtében volt sokszor érzékeny károsodásával is vált összekötve. Ezzel szemben a „Pesti Napló” új rovata, melynek teljességére és pontosságára a szerkesztőség kiváló gondot fordít, oly vívmány számba megy, mely bizonyára a legteljesebb méltánnyal találkozik a vidéki nagy jogászközönség részéről. Midőn tehát t. fővárosi lapunk ezen újítását regisztráljuk, szívesen adozunk azért elismeréssel annak a nagy szabadelvű napilapnak, a mely ez idő szerint politikai életünk és irodalmunk legelső kitűnőségeit vallhatja állandó munkatársainak s melyet mint a legértelmesebb fővárosi napilapot egyébként is melegen ajánljuk t. olvasóközönségünk b. figyelmébe.

Közgazdaság.

A „Fortuna” aranyhánya részvénytársaság 25 koronás részvényeire mult hónap 20-icán lezárt aláírás, mint értesülünk, fényesen sikerült. Az aláírásra bocsájtott 40,000 részvény jelentékenyen tuljegyztetett és a kibocsátó szindikátus már be is fejezte a repartírozást, a mi azért tartott hosszabb ideig, mert roppant számban jelentkeztek a kis aláírók, kik csak néhány részvényt jegyeztek. Ezek a kisebb aláírók teljes mértékben figyelembe vétettek, míg redukció csak azoknál a nagyobb aláírásoknál történt, a hol a spekulációs szándék valószínűnek látszott. Ez annál is inkább szükséges volt, mert a részvényekben a váltóházak közvetítésével élénk magánforgalom van jelentékeny agióval.

A részvények szétküldése teljes foyamatban van és még e hónap folyamán minden aláíró megkapja a részvényeit, a mennyiben annak a kötelezettségének, hogy az aláírás összeg hátralevő részét január 15-ikéig be- küldte, eleget tett. Másrészt a társaság bá- nyáiban, daczára a téli időnek, fokozott erő- vel indult meg a munka. A míg a társaságnak a technika legújabb vívmányai szerint felsze- relt gépei a helyszínére érkeznek, addig ott nyagban dolgoznak ez annak mélyítésén és a tárnák bővítésén, fejtik a zuzóérczet, hogy a kiválasztás a gépek felállítása után azonnal nagyban történhessen. Az addigi előmunkála- tok után ítélve is már kétségtelennek látszik, hogy a társaság az 1897. évi április 30-án lejáró első négy havi üzletszaka után már májusban jelentékeny osztalékot fog fizethetni, mely osztalék a későbbi időszakokban bizo- nyára még növekedni is fog.

KAKUK DAL.

Szerző: Dankó Pista. Szövegét írta: Dóczy József.

Sötét erdő sürtijéből
Kakuk madár hallik,
A hangjától a szívembe
Ugy bele nyilallik;
Azt kérdeztem, mikor még a
Gyöngyvirág virágzott:
Kakuk madár, mond meg nekem
Hány évig él a kedvesem?
Kakuk madár százat is kiáltott.

Ne szólj, ne szólj kakuk madár,
Hamis a te hangod;
Nem hallottad a faluból
A lélek harangot,
Száz évig él a kedvesem
Azt mondtad te róla;
S ma délután temették el
A száz évből nem múlt még el
Száz nap sem azóta.

Elmennék én a faluból
Messze, messze földre,
Ha engemet egy sirhalom
Ugy ide nem kötne.
Ki ültetne rozsmaringot
Arra a sírdombra,
Arva lány volt a kedvesem
Nem gondolva hej senki sem
Hej senki sem, az én galambomra.

Felelős szerkesztő: Éder János.
Kiadólaptulajdonos: Weisz Márk.

Pénzkölcsön
birtokra, házakra, gyárakra és gőz-
malmokra első helyű betáblázásra 40
évre 4 1/2 százalékra, 50 évre 4 szá-
zalékra, 2-ik és 3-ik helyű betáblá-
zásra 6 százalékra.

Pénzt
váltóra 5—6 százalékra 10,000 forint
gyorsan és diszertio mellett szerez, —
valamint drága adósságokat convertál,
ugyszintén váltókat leszámítottat
SCHWARCZ MÁRTON
Budapest, VII. Miksa-utca 11. sz.
Kitünő referenziákkal szolgálhatok.

A legélénkebb
BUDAPESTI KÉPES NAPILAP
„SZABAD SZÓ”
POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Előfizetési díja 12 forint egy évre.

Egyes szám ára 4 kr.

A legélénkebb budapesti képes napilap.

Mutatványszám egy héttig ingyen.
Kiadóhivatal: Teréz-körut 23. szám.

Az én gyártmányaimat
mint kitünőt és olcsót ismernek!

Remontoir nickel óra 3 forint 50; Re-
montoir ezüst 6 forint; Remontoir anker
spirál brejűt 15 kőre 10 forint, 16 kőre
chaton szistema ívegfedel 12 forint
Wecker óra, ankerjárás, világító
primafaj 1 forint 70; Regulateur 1 na-
pog járó litóval 5 forint 75; Regulateur
10 napog járó litóval 8 forint 50, illusz-
trált árjegyzék, órák, láncok, Re-
gulateur arany- és ezüst nemlekről a leggye-
sze-
ribbítól a legfinomabbig ingyen és bérmentve. Nem
tetszés esetén az arat kicséréljük vagy a pénzt
visszaadjuk.

Eugen Karecker, órágyár 38 sz.
Bregenz am Bodensee. 20-13
Két évi jóállás.

A nagy Krach!

NEW-YORK és LONDON nem ki-
méltek az európai szárazföldet s ennek
következtében egy nagy ezüstgyár
indítatva érezte magát az egész kesz-
letet egy igen csekély árért áruba
bocsájtani. Küldünk tehát bárkinek 6
frt 60 krért u. m.:
6 drb legfinomabb asztali kést angol
pengével,
6 drb am. patent ezüst villát egy da-
rabból,
6 drb am. patent ezüst kanalat,
12 drb am. patent ezüst kávéskanalat,
1 drb am. patent ezüst levesmerőt,
1 drb am. patent ezüst kávé nagy ka-
nalat,
2 drb am. patent ezüst tojástartó,
6 drb angol viktoría tálcza,
2 drb meglepő szép gyertyatartó,
1 drb thea-szűrő,
1 drb legfinomabb cukorszűrő.

44 drb összesen csak 6.60 kr.

A fenti 44 drb tárgy ezélt 40 frt
volt és most csak 6.60 krért kapható.
— Az amerikai ezüst teljesen fehér
marad 35 évig, melyért kezesség nyuj-
tatik. Legnagyobb bizonyítéka annak,
hogy a fenti hirdetés

nem szédelgésen alapul,

kötelezem magam ezennel nyilvánosan
arra, hogy ha valakinek az áru nem
tetszene, azt minden vonakodás nélkül
vissza veszem és a pénzt vissza adom,
ne mulassza el tehát senki ezt a nagy-
szerű alkalmat, hogy ezt a garnitúrát
beszerezze, mivel nagyon alkalmas

lakadalmi és alkalmi

ajándéknak, mely minden háztartásban
szükséges.

Kapható csak:

A. HIRSCHBERG

Haupt Agentur der vereingten amerik. Patent
Siberwaaren fabrik

Wien II. Rembrandtstrasse 19. — Tellephon
Nr. 7114.

Szétküldés utánvétellel vagy az összeg
beküldésével.

Tisztító por 10 kr.

Valódi csak az itt jegyzett védjeggyel.

Kivonst az elismerő levelekből:

Becses evőeszköz küldeményét megkaptam,
nagyon megvagyok vele elégedve, kérek még ugyan-
olyan 44 darabból álló patent ezüst garnitúrát után-
vétellel részemre küldeni

Bozsovít, Krassó-Szörény megye 18/VII. 1896.
5-3 **Keresztes Sándor, fűszolgalbíró,**

Pilis, 1896. augusztus 24. (Pestm.)

T. cz.
A garnitúrával megelégedve kérem sógorom
báróné Nyáry szül. Somogyi, Szuntára 3 olyan gar-
nitúrát küldeni. **báró Nyáry Gyula.**

Magyarország legrégebb napilapja

A

PESTI NAPLÓ

negyvennyolczadik évfolyam.

Főszerkesztő: **Neményi Ambrus.**

Főmunkatárs:
Halász Imre.

Felelős szerkesztő:
Hevesi József.

A PESTI NAPLÓ a leggazdagabb tartalmu napilap.

Munkatársai a legkiválóbb publicisták és belletristák. Legutóbbi számaiba irtak: Berzeviczy
Albert, Mikszáth Kálmán, Matlekovics Sándor, Tóth Béla, Simonyi Zsigmond, Bánóczy
József, Riedl Frigyes, Fenyvesi Adolf, Heltai Ferencz, Peteley István stb. stb.

A PESTI NAPLÓ előfizetési ára:

egészévre 14 forint, félévre 7 forint, negyedévre 3 forint 50 krajczár.

Előfizetések a PESTI NAPLÓ kiadóhivatalához

BUDAPEST, VI., Teréz-körut 23. szám alá küldendők.